

Osnovna šola Vojnik

Raziskovalna naloga

ZASVOJENOST Z ZVEZDNIKI

(Sociologija)

Avtorja :

Matevž Sešel (1996) in Alen Pliberšek (1995)

Mentorica:

Simona Žnidar, prof.(1969)

Lektorica:

Alenka Prebičnik Sešel, prof. (1962)

Marec, 2009

KAZALO

1. UVOD	9
1.1 Hipoteze	10
2. TEORETIČNI DEL	
2. 1 Kaj je zasvojenost, vzor, ideal, zvezdnik	11
2. 2 Negativen pojav kulta zvezd	12
2.3 Razvijanje samopodobe in identitete najstnika.....	13
2.4 Najstnik v družbi vrstnikov.....	14
3. EKSPERIMENTALNI DEL	
3.1 Predmet raziskave	16
3.2 Cilji raziskave	16
3.3 Metoda raziskovanja	16
3.4 Opis vprašalnika	16
3.5 Izvajanje anketiranja in opis vzorca	17
3.6 Intervjuvanje posnemovalcev stila emo in RBD	17
3.7 Predstavitev rezultatov ankete.....	17
3.8 Stil Emo skozi intervju.....	26
3.9 RBD skozi intervju.....	27
4. RAZPRAVA	29
5. ZAKLJUČEK	33
6. SEZNAM LITERATURE	34

KAZALO PREGLEDNIC

Tabela 1: Ali si zasvojen/a s kakšnim zvezdnikom? (5. razred)	18
Tabela 2: Ali si zasvojen/a s kakšnim zvezdnikom? (6. razred)	18
Tabela 3: Ali si zasvojen/a s kakšnim zvezdnikom? (8. razred)	18
Tabela 4: Ali misliš, da imajo zvezdniki probleme s slavo?	20
Tabela 5: Bi za vsako ceno šel/šla ven, če bi kje nastopil tvoj zvezdnik?	20
Tabela 6: Ali tudi ti posnemaš kakšnega zvezdnika in v čem?	21
Tabela 7: Ali bi ti bil/a slaven/slavna?	21
Tabela 8: Misliš, da so zvezdniki tudi s čim zasvojeni?	22
Tabela 9: Kolikokrat na dan poslušáš/ gledáš/ razmišljáš o zvezdniku?	23
Tabela 10: Ima svoj blog?	23
Tabela 11: Si z njim dopisuješ?	23
Tabela 12: Ali si ga/jo že videl/a v živo?	24
Tabela 13: Ali tvoj zvezdnik vpliva na izbiro prijateljev?.....	24
Tabela 14: Zasvojenost z zvezdniki po področjih	29

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Razlogi zasvojenosti pri petošolcih	18
Grafikon 2: Razlogi zasvojenosti pri šestošolcih	19
Grafikon 3: Razlogi zasvojenosti pri osmošolcih	19
Grafikon 4: Na kaj si pozoren pri izbiri prijateljev	25
Grafikon 5: Zasvojenost z zvezdniki po področjih	30

KAZALO PRILOG

Priloga 1 : Anketa	35
Priloga 2 (risba 1 – stil emo)	27
Priloga 3 (risba 2 – stil RBD, Rebelde)	28

POVZETEK

V raziskovalni nalogi z naslovom Zasvojenost z zvezdniki sva na primeru vzorca učencev 5., 6. in 8. razredov osnovne šole ugotovila, da si mladostniki izbirajo zvezdnike zaradi glasbe in filma, športa, oblačil in denarja. Izbirajo si jih predvsem iz tujine, med njimi prevladuje Dulce Maria in RBD.

Skoraj vsi, ki posnemajo zvezdnika, to počnejo zaradi zunanjega videza in jih ne zanimajo njihove šibke točke, kot so negativni vpliv medijev in novinarjev, alkohol, droge, denar.

Kar tretjina vprašanih je pod vplivom negativnega kulta zvezd, kot ga proizvaja reklamna industrija filma, glasbe in TV-reklam, saj so najslavnejši svojo slavo dosegli z videzom. Mladostniki pa so pod njihovim vplivom tako, da jih posnemajo v oblačenju, ličenju, poslušanju glasbe ter tako sproščajo svoja čustva in namesto njih zvezdniki utelešajo njihovo razpoloženje.

Kar 23 % vprašanih si z zvezdniki dopisuje s pomočjo spleta in obiskuje njihove strani. Podatek kaže na močan vpliv zvezdnikov na njih, saj jim več kot trikrat na dan posvečajo svoj čas.

Izbira zvezdnika pri veliki večini vprašanih ne vpliva na izbiro prijateljev, saj so se za izbiro prijatelja odločili na podlagi lastnosti dobrega prijatelja. Prijateljstvo pa pomeni tudi, da imata čas drug za drugega in da imata istega zvezdnika, kar kot razlog za prijateljstvo navajajo šele na tretjem mestu.

S to nalogo sva hotela opozoriti vrstnike, da lahko zasvojenost z zvezdniki negativno vpliva tudi na prijateljske odnose, ne samo na samopodobo. K sreči velik odstotek vprašanih med enajstim in štirinajstim letom izbira prijatelje zaradi lastnosti dobrega prijatelja in časa, ki mu ga posveti, manj pa si jih izbira prijatelja po tem, ali imata istega zvezdnika, stil oblačenja, poslušata isto glasbo, igrata isti šport.

SUMMARY

In our research about the addiction with film and pop stars we came to a conclusion, based on the sample consisting of pupils from grades 5, 6 and 8, that teenagers choose their stars because of music, films, sport, the clothes they wear and money. Especially popular are the stars from abroad like Dulce Maria and RBD.

Almost all of the pupils who imitate their favourite stars do so because of the outer appearance, but at the same time they do not pay much attention to their weak points, such as the negative influence of the media and press, alcohol, drugs and money.

One third of the pupils included in the sample are under the negative influence of star cult produced by advertising industry, music and TV commercials and this is due to the fact that famous stars reached their fame by their good-looks. The young show that they are under the influence in different ways. They imitate the way their favourite stars dress, they imitate their make-up, music they listen to and thus allow the stars to embody the mood they are in.

Up to 23 % correspond with their stars via e-mail and they also regularly visit the stars' homepages. This shows a very strong influence that the stars have since pupils devote their time to them more than three times a day.

Favourite stars do not influence the way that young people choose their friends. The young choose their friends on the basis of personal characteristics expected in a good friend. Friendship means that people dedicate time to each other. Having the same personally favourite stars is not the most important criteria when the young are making friendships and it is actually placed third on our scale.

With this research we wanted to warn our friends of the negative influence that addiction with stars can have on friendships and self image. Luckily the majority of the pupils included in the sample choose their friends on the basis of their personal characteristics and the time they dedicate to each other and only a minority chooses one as their friend due to the same dressing style, same role model or the fact that they listen to the same music or play the same sport.

ZAHVALA

Pri naši nalogi je bilo prisotnih, ker nekaj oseb, ki se bi jim rada zahvalila. Najprej bi se rada zahvalila najini mentorici gospe Simoni Žnidar za pomoč pri sestavi naloge in gospe Alenki Prebičnik Sešel, ki nama je nalogo lektorirala.

Zahvala velja tudi gospodu Gregorju Rojcu, ki nama je pomagal povzetek prevesti v angleški jezik.

Hvala tudi vsem učencem, ki so najin vprašalnik vestno rešili in nama tako pomagali pri raziskovalni nalogi.

Zahvaljujeva se tudi vsem intervjuvancem.

1. UVOD

Za to nalogo sva se odločila, ker sva opazila, da so nekateri najini prijatelji in sošolci že nekako zasvojeni z vplivi zvezdnikov. Kar naprej se o njih pogovarjajo, sanjajo o njih, želijo jim biti tudi na videz podobni ...

Zato sva s to nalogo želela opozoriti na ta problem, kajti vsaka zasvojenost vpliva na naše obnašanje, čustva, željo po oblikovanju stikov s prijatelji in izbor le-teh.

Namen naloge ni bil samo ugotoviti, kaj je zasvojenost, ali so najstniki zasvojeni z zvezdniki, koliko so zasvojeni in s katerimi zvezdniki najbolj, ampak predvsem opozoriti vrstnike, kako tudi ta zasvojenost lahko negativno vpliva na njih in prijateljske odnose.

Najina naloga je sestavljena iz teoretičnega in empiričnega dela. Raziskovalno delo sva začela s temeljitim razmislekom o temi in pripravo delovnega načrta.

Najprej sva zbrala literaturo, jo dobro preučila in naredila izpiske. Postavila sva si hipoteze, ki sva jih želela preveriti na svoji raziskovalni poti. Nato sva sestavila anketo in anketirala učence 5. , 6. in 8. razredov. Za to starostno skupino sva se odločila, ker naju zanima zasvojenost z zvezdniki med najinimi vrstniki. Anketo sva v empiričnem delu skrbno analizirala in pripravila izhodišča za razpravo.

V prvem delu naloge najprej ugotavljava, kaj je zasvojenost, zvezdnik in ideal, da se kasneje lahko bolje poglobiva v temo *zasvojenost z zvezdniki* . Razloživa negativen pojav kulta zvezd, kot posledico ekonomskih dejavnikov in vpliva na ljudi.

Na pojav kulta zvezd vplivajo tudi mediji in internet. Zanima naju, ali najini vrstniki iščejo stik s svojimi zvezdniki preko internetnih virov, saj veva, da mladi med 11. in 14. letom večinoma vsakodnevno uporabljamo internet.

V drugem delu naloge raziskujeva, ali so učenci zasvojeni z zvezdniki in s katerimi najbolj, katera čustva se pojavljajo pri oboževanju zvezdnikov, kakšen je razlog, da so z njim zasvojeni in ali je razlika v starosti osnovnošolcev pri zasvojenosti z

zvezdniki. Poiskala sva nekaj posnemovalcev različnih zvezdnikov na naši šoli in z njimi opravila intervjuje.

Predvidevala sva, da bova izvedela, da na izbor zvezdnika najmočnejše vpliva zunanji izgled junaka-zvezdnika.

1. 1 Hipoteze

Najine hipoteze so :

- 1.** Najstniki vzornike izbirajo predvsem iz tujine, sveta zabave, športa, glasbe (zlasti Los Angeles, Hollywood) in manj s področja znanosti, umetnosti, politike, religije, ipd.
- 2.** Pri zvezdnikih iščejo predvsem zunanji videz oz. njim zanimive lastnosti in jim niso pomembne njihove šibke točke.
- 3.** Če smo zasvojeni z zvezdnikom, poslušamo njegovo glasbo, ga gledamo, spremljamo več kot trikrat na dan.
- 4.** Večina tistih, ki so zasvojeni, obiskuje bloge in internetne strani svojih zvezdnikov in si z njimi dopisuje (po internetu).
- 5.** Učenci 5. in 6. razredov so bolj podvrženi vplivom zvezdnikov, kot učenci iz 8. razreda, saj so ti že bolj preiščeni.

2. TEORETIČNI DEL

2. 1 Kaj je zasvojenost, vzor, ideal, zvezdnik

»**Zasvojenost** je bolezenska potreba ali stanje po nečem, ali poseben način zasvojenega vedenja (npr. stradanje, igre na srečo, koncertna evforija ...). Bolnik te potrebe ne more obvladovati. Ne glede na to, ali zasvojenost povzroči telesno in duševno (mamila) ali le duševno odvisnost (zasvojenost z igrami na srečo, koncertna evforija), zmeraj uničuje socialne stike, prijateljstvo, družine, ljubezenske zveze. Uniči tudi zdravje, odvisnika prej ali kasneje pripelje v nasilje in preprečuje, da bi lahko zaživel svobodno, srečno in samostojno življenje. Še noben odvisnik ni rekel: »Rad sem zasvojen!« Zasvojenost človeku vzame svobodo – prisili ga v odvisnost od tistega, čemur je podlegel.« (Leksikon Cankarjeve založbe, Medicina, 2009, str. 158.)

»**Odvisnost, zasvojenost** je redna raba mamil in zdravil za doseg dobrega počutja in občutka sreče (evforija); največji praktični pomen imata alkoholizem in morfinizem. Druga sredstva odvisnosti pa so : kokain, hašiš, meskalin in nekateri sedativi. V odvisnost zapadejo večina neuravnovešeni ljudje s šibko voljo, »radovedni«, hitro zapeljana mladina in mladi odrasli (kot posledica oz. beg iz stresnega načina življenja) . Sredstva odvisnosti povzročijo mačka in pri daljšem jemanju njihovo delovanje popusti, zato morajo odvisniki jemati vedno večje odmerke. Če odvisni ljudje mamila ne dobe, dobijo abstinenčne pojave. Odvisnost se pogosto konča z moralnim in duševnim razkrojem, zato svetujejo pravočasno odvajanje in zdravljenje.« (Leksikon Cankarjeve založbe, Medicina, 2009, str. 148.)

Za zdravljenje pa je potrebna in odločilna duševna moč, dobra samopodoba, sposobnost spopadanja in reševanja konfliktov. Za mlade je pomembno, da se naučimo presoditi, kaj je za nas dobro, da se naučimo povedati, kako se počutimo in da zmoremo poiskati pomoč, ko jo potrebujemo. V odvisnost pogosto pripeljejo hladni, odtujeni odnosi, v katerih se ljudje med seboj sploh ne poznajo in jim ni mar za drugega.

Nekateri ločijo **vzore** in **ideale**, drugi pa mislijo, da je to isto. V strokovni literaturi govorimo o *vzorih* tedaj, ko gre za konkretno osebnost, ki vpliva na obnašanje mladega človeka. *Ideali* pa so bolj abstraktne vrednote, ki jih vzori vsebujejo in pomenijo. Strogo razlikovanje med vzorom in idealom je težko in za naše potrebe ni nujno, ker je pri obeh skupno to, da vplivata na vedenje otroka in mladostnika ter soodločata o njegovi osebnosti v prihodnosti.

O **zvezdnikih** pa govorimo takrat, kadar vzor privlači mladega človeka predvsem zaradi vidnih zunanjih zaznavnih lastnosti, ne vsebuje pa notranjih duhovnih vrednot. (Povzeto po: M. Divjak, T. Kren, Vzori in idoli naše mladine, 2009, str. 13.)

»Zvezdniki so torej lahko posamezni ljudje, njihove lastnosti, cilji in podobe, ki so privlačne in nam pomenijo vzor za ravnanje. Zvezdnik je vodilo za naše obnašanje, podoba, ki je največkrat ne dosežemo, ker je namišljena, vendar pa močno vpliva na nas, ko se z njo istovetimo ali identificiramo.« (M. Divjak, T. Kren, Vzori in idoli naše mladine, 2009, str. 14.)

»Zvezde nastanejo ravno zaradi tega, ker jim mi dajemo svojo moč, svoje spoštovanje, svoje občudovanje, namesto da bi to dali sebi. Mi jim dajemo status zvezde, status heroja. Glasbenik je lahko uspešen le, če ga ljudje gledajo, občudujejo. Seveda mora pri tem sam veliko narediti, sam mora pritegniti z nekim magnetom, vendar še vedno je na občinstvu, ali to vzame ali zavrže.« (<http://www.zbudise.net/blog/2008/01/zvezdnistvo-po-domace/>, 8. feb. 2009, 11:40.)

2. 2 Negativen pojav kulta zvezd

Z razvojem filma se je pojavil t.i. kult zvezd, kot negativen pojav in je posledica ekonomskih dejavnikov razvoja kapitalizma. Filmska industrija je ustvarila zvezdo kot ekonomsko središče filmske proizvodnje. (Povzeto po: Breda Luthar, Proizvodnja slave, 2008, str. 9.)

Človeku je od antičnih mitov dalje potreben ideal oz. junak, ki se ni pojavil samo zaradi estetskih potreb, temveč tudi zaradi bioloških zakonov. Fizična lepota junaka

se razvija z biološkim razvojem, duhovnimi in moralnimi vrednotami in ekonomskimi vrednotami. Na to vpliva razvoj medijev: tisk, film, TV-reklame. Pomemben je vpliv videza. Vsaka družba, ki je skušala preoblikovati človeka, je iskala svoj lik lepote – telesno lepoto. Najslavnejši filmski igralci niso dosegli svoje slave kot interpreti vlog, ampak kot osebnosti z videzom: imena, kostumi, maske, družbeni položaj ... Gledalci ne prihajajo gledati filmov, temveč zvezdnike. Razvija se torej človekova potreba po junaku, vzorniku, lepoti.

Večino ljudi ne zanimajo kot igralci, ampak kot njihovi vzorniki (ideali) in jim je bližja izmišljena zgodba (OP. avtorja: kar piše rumeni tisk!). Zgodbe so tako podobne povprečnemu človeku in njihovim iluzijam. Danes se npr. zvezdniki ločujejo za svoje oboževalce. Gre za manipulacijo s čustvi ljudi. Zvezdniki utelešajo razpoloženje sodobne mladine. Vloga in vpliv reklamnega stroja na mlade s svojimi produkti (zvezdniki) je vedno večja, celo nevarna. (Povzeto po: Vitko Musek, Zvezdništvo in zvezde, Umetnost in kultura, št. 2, Osrednja knjižnica Celje.)

2. 3 Razvijanje samopodobe in identitete najstnika

»**Samopodoba** je celota predstav, stališč in sodb o samem sebi.« (Kompore A. in drugi, Uvod v psihologijo, 2008, str. 140.)

Sestavljena je iz več področij (šolska ali akademska samopodoba, telesna samopodoba, medosebna ali socialna samopodoba, čustvena samopodoba, religiozna samopodoba) in ima močno motivacijsko vlogo, saj glede na njo človek uravnava in usmerja svoje vedenje. Zato je zdrava, pozitivna samopodoba izrednega pomena. Na njeno oblikovanje vplivajo lastne izkušnje s samim seboj in z okoljem ter odnosi z drugimi ljudmi, ki nam besedno in predvsem nebesedno sporočajo kako nas vrednotijo.

»Del socialne samopodobe se nanaša na oddaljene druge.« (Kompore A. in drugi, Uvod v psihologijo, 2008, str. 141.)

Na razvoj samopodobe sprva vplivajo zgodnje izkušnje iz družine, kasneje pa vsi ljudje, ki se nam zdijo pomembni, torej tudi vrstniki, sorodniki, vzorniki, zvezdniki.

Človek s pozitivno samopodobo je odgovoren in neodvisen od nenehnega odobravanja drugih. Kot takšen se konstruktivneje spopada z obremenitvami, ki mu jih prinaša življenje in je pri sprejemanju novih izkušenj pogumnejši.

Med najpomembnejšimi nalogami adolescence je **razvoj identitete** (kdo sem, kakšen je moj cilj in kakšne so moje vrednote, kakšen poklic si bom izbral ipd.). Za oblikovanje le-te mladostnik preizkuša različne vloge in pri tem nemalokrat prehaja iz ene skrajnosti v drugo. Pogosto posnema idole, vzornike, zvezdnike in jim želi biti podoben po izgledu in vedenju. Včasih je posnemanje tako intenzivno, da se oseba hoče popolnoma poistovetiti z modelom. Za obdobje odraščanja je prav značilno, da se najstnik lahko močno naveže na vzorce, ki mu jih ponujajo mediji. Tukaj nastopi problem, kadar je ta model negativen in kadar najstnik model sprejema samo skozi medijska sporočila. Mediji namreč lahko ustvarjajo lažne, nepopolne, zavajajoče podobe, najstniki pa so nagnjeni k temu, da posameznim osebnostim pripisujejo t.i. »čiste« lastnosti, kar pomeni, da npr. pri nekem zvezdniku opazijo samo njegovo uspešnost in denar, ne vidijo pa npr. njegove osamljenosti, depresivnosti, težav z drogo ipd.

» Čas množičnih občil: omamiti oči, napolniti ušesa in zapreti usta.« (Manca Košir, *Otrok in mediji*, 1995, str. 5.)

2. 4 Najstnik v družbi vrstnikov

Vrstniki so najstniku arena, vadbišče, v katerem išče in razvija svojo identiteto in neodvisnost. So glavni motivator, po katerem uravnava svoje vedenje, stališča in načela. Močno si prizadeva, da bi si prislužil njihovo pripadnost, z njimi se primerja in tekmuje. To je nekakšen socialni trening za urbano sožitje z drugimi.

»Pravila, ki veljajo v skupinah mladostnikov, so lahko strožja od družinskih, a se jih adolescent laže in z večjim veseljem drži, ker ga ne potiskajo v položaj otroka.«
(Žmuc-Tomori, M., Pot k odraslosti, str. 118.)

3. EKSPERIMENTALNI DEL

3. 1 Predmet raziskave

V raziskavo sva vključila učence 5., 6. in 8. razredov na Osnovni šoli Vojnik v šolskem letu 2008/2009. Za njih sva pripravila anketo na temo Zasvojenost z zvezdniki.

3. 2 Cilji raziskave

Z raziskavo sva želela ugotoviti:

1. S katerimi zvezdniki so učenci teh razredov zasvojeni;
2. Kakšen je razlog, da so z njim zasvojeni;
3. Za kakšne oblike zasvojenosti gre (posnemanje v oblačenju, čustvovanju ...)

3. 3 Metoda raziskovanja

Uporabila sva naslednje raziskovalne metode:

- a) študij literature
- b) analiziranje anket
- c) opazovanje
- d) intervjuji
- e) interpretacija rezultatov

3. 4 Opis ankete

Postavila sva 14 vprašanj. 9 vprašanj je bilo tipa »da«, »ne«. 3 vprašanja so zahtevala navajanje, pri 6 vprašanjih pa je bilo odgovor potrebno utemeljiti.

Ugotovila sva, da na teh 6 vprašanj anketirani pogosto niso odgovarjali, ali pa so bili pri utemeljitvah vzrokov zelo površni in nenatančni. Ugotovila sva, da je bilo najtežje vprašanje: »Zakaj tako misliš?«

3. 5 Izvajanje anketiranja in opis vzorca

Anketirala sva vse učence 5., 6. in 8 razredov naše šole. V vzorec je bilo zajetih 165 učencev Osnovne šole Vojnik. Anketo so učenci izpolnjevali v času razrednih ur v decembru 2008.

Anketa je bila anonimna, v uvodu pa sva zaprosila za resno odgovarjanje, saj lahko le tako zagotoviva verodostojnost naloge.

Anketirala sva tudi učence 9. razredov, kjer pa sva naletela na težave. Večinoma so bili neresni, saj so oddajali skoraj prazne ankete ali pa so odgovarjali z nesmiselnimi odgovori. S tem sva izgubila dodatnih 90 anketirancev.

Misliva, da jih tema ne zanima več, ali pa preprosto niso vzeli naloge dovolj resno. Teh vprašalnikov in odgovorov nisva zajela v obravnavo naloge.

Najbolj so se potrudili učenci 5. in 6. razredov.

3. 6 Intervjuvanje posnemovalcev stila emo in RBD

Intervjuvala sva dva predstavnika stila emo in tri predstavnice stila RBD. V intervjujih sva želela kaj več izvedeti o samih stilih in o izbiri vplivu stila oblačenja pri izbiri prijateljev.

3. 7 Predstavitev pridobljenih rezultatov ankete

1. Prvo vprašanje, ki sva ga postavila, je bilo: »Ali si zasvojen/a s kakšnim zvezdnikom?«

Odgovorilo je 44 petošolcev.

	Da	Ne
Število odgovorov	32	12
Odstotek	72,7 %	27,3 %

Tabela 1: Ali si zasvojen/a s kakšnim zvezdnikom? (5. razred)
62 šestošolcev je odgovorilo sledeče:

	Da	Ne
Število odgovorov	45	17
Odstotek	72,6 %	27,4 %

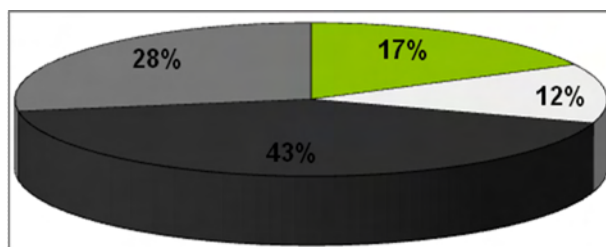
Tabela 2: Ali si zasvojen/a s kakšnim zvezdnikom? (6. razred)
59 osmošolcev je podalo naslednja odgovora:

	Da	Ne
Število odgovorov	22	37
Odstotek	37,3 %	62,7 %

Tabela 3: Ali si zasvojen/a s kakšnim zvezdnikom? (8. razred)

2. Pri drugem vprašanju, ki je bilo: »Kakšen je razlog, da si z njim/njo zasvojen/a?« so petošolci navedli naslednje razloge:

Legenda:

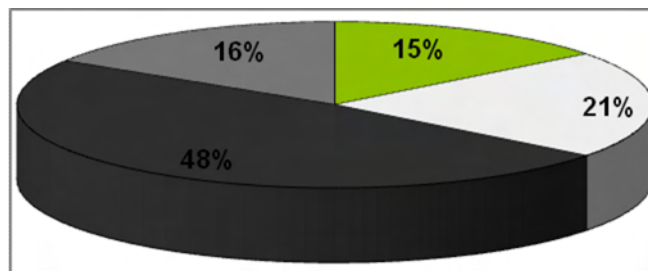

Grafikon 1: Razlogi zasvojenosti z zvezdnikom pri petošolcih

Najmočnjeje zastopan razlog zasvojenosti z zvezdnikom pri petošolcih sta njegova glasba in filmski lik.

Šestošolci so odgovorili sledeče:

Legenda:

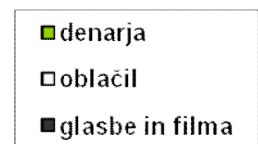
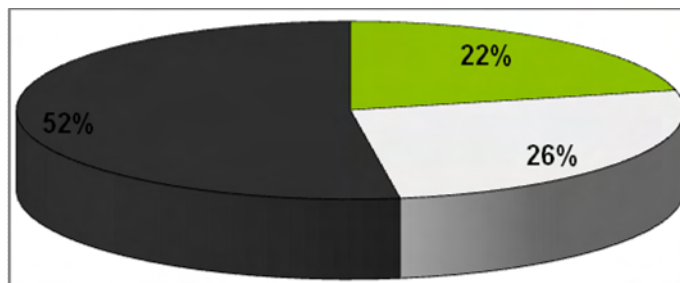

Grafikon 2: Razlogi zasvojenosti z zvezdnikom pri šestošolcih

Tudi pri šestošolcih sta najpogostejša razloga zasvojenosti z zvezdnikom največkrat njegova glasba in vloga v filmih.

Odgovori osmošolcev so bili naslednji:

Legenda:

Grafikon 3: Razlogi zasvojenosti z zvezdniki pri osmošolci

Pri osmošolcih sta glasba in filmski lik zvezdnika prepričljivo najpogostejši vzrok zasvojenosti.

Pri tej raziskavi sva pričakovala takšen rezultat. Torej je največ učencev v vseh razredih z zvezdniki zasvojeno zaradi glasbe in filma.

3. Po razredih so na vprašanje: »Ali misliš, da imajo zvezdniki probleme s slavo?« odgovarjali takole:

Razred	Da	Ne
5. razredi	20 / 45,5 %	24 / 54,5 %
6. razredi	31 / 50 %	31 / 50 %
8. razredi	38 / 64,4 %	21 / 35,6 %
skupaj	89 / 53,9 %	76 / 46,1 %

Tabela 4: Ali misliš, da imajo zvezdniki probleme s slavo?

Večina jih misli, da ne, ker so že slavni, ker nimajo skrbi, jih vsi obožujejo, imajo dovolj denarja ... Drugi pa mislijo da imajo težave zaradi medijev, avtogramov, ker jim kaj spodleti, ker imajo težave z drogo, denarja ... Veliko pa jih ni pojasnilo, zakaj.

4. Po razredih so na vprašanje: »Bi za vsako ceno šel/šla ven, če bi kje nastopil tvoj zvezdnik?« odgovarjali takole:

Razred	Da	Ne
5. razredi	22 / 50 %	22 / 50 %
6. razredi	39 / 62,9 %	23 / 37,1 %
8. razredi	24 / 40,6 %	35 / 59,4 %
skupaj	85 / 51,5 %	80 / 48,5 %

Tabela 5: Bi za vsako ceno šel/šla ven, če bi kje nastopil tvoj zvezdnik?

Odgovor DA je najbolj prepričljiv pri šestošolcih.

5. Po razredih so na vprašanje: »Ali tudi ti posnemaš kakšnega zvezdnika in v čem?« odgovarjali takole:

Razred	Da	Ne
5. razredi	27 / 61,4 %	17 / 38,6 %
6. razredi	42 / 67,7 %	20 / 32,3 %
8. razredi	38 / 64,4 %	21 / 35,6 %
skupaj	107 / 64,8 %	58 / 35,2 %

Tabela 6: Ali tudi ti posnemaš kakšnega zvezdnika in v čem?

Skoraj vsi, ki posnemajo zvezdnika, ga posnemajo v oblačenju, nato v obnašanju, glasbi, športu ...

6. Po razredih so na vprašanje: »Ali bi ti bil/a slaven/slavna?« odgovarjali takole:

Razred	Da	Ne
5. razredi	27 / 61,4 %	17 / 38,6 %
6. razredi	44 / 70 %	18 / 30 %
8. razredi	37 / 62,7 %	22 / 37,3 %
skupaj	108 / 65,5 %	57 / 34,5 %

Tabela 7: Ali bi ti bil/a slaven/slavna?

Tistim, ki so odgovorili, da bi bili slavni, je vzrok denar, ker bi jih vsi poznali, ker imaš vse ..., nekateri pa ne bi bili radi slavni zaradi novinarjev, ker bi bili na televiziji ...

7. Na vprašanje: »Misliš, da so zvezdniki tudi s čim zasvojeni?« so odgovarjali takole:

Razred	Da	Ne
5. razredi	25 / 56,8 %	19 / 43,2 %
6. razredi	44 / 70 %	18 / 30 %
8. razredi	34 / 57,6 %	25 / 42,4 %
skupaj	103 / 62,4 %	62 / 37,6 %

Tabela 8: Misliš, da so zvezdniki tudi s čim zasvojeni?

Tisti, ki so odgovorili na vprašanje z »da«, so navajali: alkohol, droge, sladkarije, denar, slava, obleke ...

8. Kaj doživljaš, ko gledaš, poslušаш svojega zvezdnika?

V 5. razredu 15 (34,1 %) učencev od 44 doživlja: smeh, veselje, se dobro počutijo, si pejejo, plešejo, se dobro počutijo ..., ostalih 29 (65,9 %) pa ne doživlja nič.

V 6. razredu 11 (17,7 %) učencev od 62 doživlja: prijetna čustva, zanimivosti ... ostalih 51 (82,3 %) pa ne doživlja nič.

V 8. razredu 20 (33,9 %) učencev od 59 doživlja: prijetna čustva, se počutijo dobro ... ostalih 39 (66,1 %) pa ne doživlja nič.

Iz teh podatkov lahko sklepava, da 28 % anketiranih učencev lahko obravnavamo kot zasvojene z zvezdniki.

9. Na vprašanje: »Kolikokrat na dan poslušáš/ gledáš/ razmišljáš o zvezdniku?« so vprašani odgovorili:

Razred	Enkrat	Več kot trikrat
5. razredi	23 / 52,3 %	10 / 22,7 %
6. razredi	15 / 50 %	15 / 50 %
8. razredi	12 / 50 %	12 / 50 %
skupaj	50 / 57,5 %	37 / 42,5 %

Tabela 9: Kolikokrat na dan poslušáš/ gledáš/ razmišljáš o zvezdniku?

Opomba: V odgovore sva zajela samo skrajne odgovore. Za nadaljnjo obravnavo so zanimivi podatki »več kot trikrat«, ali 42,5 % anketirane populacije.

10. Ima svoj blog?

Razred	Da	Ne
5. razredi	26 / 59,1 %	18 / 40,9 %
6. razredi	34 / 54,8 %	28 / 45,2 %
8. razredi	27 / 45,8 %	32 / 54,2 %
skupaj	87 / 52,7 %	78 / 47,3 %

Tabela 10: Ima svoj blog?

Večina zvezdnikov, s katerimi so zasvojeni anketirani, ima svoj blog.

11. Si z njim/njo dopisuješ po internetu?

Razred	Da	Ne
5. razredi	5 / 13,4 %	38 / 86,6 %
6. razredi	13 / 20 %	49 / 80 %
8. razredi	20 / 33,9 %	39 / 66,1 %
skupaj	38 / 23 %	126 / 77 %

Tabela 11: Si z njim dopisuješ po internetu?

S svojim zvezdnikom si dopisuje 23 % vprašanih. Prej smo ugotovili, da lahko pri 28% vprašanih govorimo o zasvojenosti.

12. Ali si ga/jo že videl v živo?

Razred	Da	Ne
5. razredi	5 / 13,4 %	38 / 86,6 %
6. razredi	13 / 20 %	49 / 80 %
8. razredi	20 / 33,9 %	39 / 66,1 %
skupaj	38 / 23 %	126 / 77 %

Tabela 12: Ali si ga/jo že videl/a v živo?

23 % vprašanih je svojega zvezdnika že videlo v živo.

13. Ali tvoj zvezdnik vpliva na izbiro prijateljev?

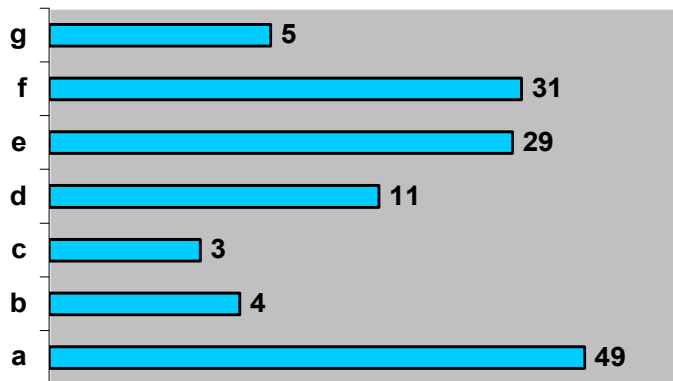
Učenci 5. razredov se tudi pri izbiri prijateljev ravnajo po izbiri zvezdnikov, medtem ko učenci 6. in 8. razredov manj, kar sva pričakovala.

Razred	Da	Ne
5. razredi	23 / 52,3%	21 / 47,7%
6. razredi	18 / 29%	44 / 71%
8. razredi	17 / 28,9%	42 / 71,1%
skupaj	58 / 35,5%	107 / 64,5%

Tabela 13: Ali tvoj zvezdnik vpliva na izbiro prijateljev?

14. Na vprašanje: »Na kaj si pozoren pri izbiri prijateljev«, so vprašani iz 5., 6. in 8. razredov skupaj odgovorili takole:

Grafikon 4: Na kaj si pozoren pri izbiri prijateljev?

Legenda:

- a) ima lastnosti dobrega prijatelja (34,8 %)
- b) ima istega vzornika kot jaz (4 %)
- c) ima isti stil oblačenja kot jaz (3,4 %)
- d) posluša isto glasbo kot jaz (9,4 %)
- e) ima podobne interese (22 %)
- f) ima čas zame (23,5 %)
- g) drugo : je prijazen, iskren, ne izdaja, ob stiski mi nudi pomoč ... (3,9 %)

Ta analiza nama pove, da največ učencev izbere prijatelja na podlagi kriterijev dobrega prijatelja in ker ima čas za njih. Ta podatek se nekoliko ujema z ugotovitvijo prejšnjega vprašanja. Sklepava pa, da ima vpliv zvezdnikov na prijateljstvo tudi pomembno vlogo, predvsem na mlajše mladostnike predvsem v posnemanju stila oblačenja in poslušanja glasbe.

3. 8 Stil emo skozi intervjuja

Intervjuvala sva dva osmošolca, ki posnemata stil emo.

Obema se zdi ta stil zelo zanimiv. Pri tem stilu je pomembna frizura, make up in izbor oblačil in obutve. Lasje so ravni, pobarvani na črno ali rdeče in morajo prekrivati eno oko. Obvezna so oprijeta oblačila, pri čemer morajo biti hlače spuščene na boke.

Zelo pomembne so zakovice, zapestnice, verižice. Najina intervjuvanca v glavnem nosita majice z napisi kakšnih emo skupin ali mrtvaškimi motivi. Večinoma so majice črne barve ali pa so le-te kombinirane z roza in rdečo. Nosita all starke, včasih si jih tudi zamenjata. Tako za oblačila kot za obutev je priporočljivo, da izgledajo ponošeno. Za punce in za fante je pomemben makeup, ki močno poudari oči. Večina si lakira nohte in ima kakšen piercing.

Oba intervjuvanca sta povedala, da sta imela sprva veliko težav s starši, ki so nasprotovali frizuri in makeupu. Sedaj so se navadili in ni več problemov. Le piercingov ne smeta imeti. Njuni prijatelji so večinoma tisti, ki posnemajo stil emo vsaj deloma (frizura, obleka), ker tudi poslušajo isto glasbo. V šoli zaradi stila nista imela težav pri učiteljih, večkrat so ju opozorili zaradi hlač. Enemu je učiteljica predlagala, naj si lase spredaj spne, kar je upošteval. Včasih naletita na zafrkancijo sosošolcev.

Risba 1: Stil emo., avtor: Matevž Sešel

3. 9 Stil RBD skozi intervjuje

Pogovarjala sva se s tremi šestošolkami, ki so navdušene posnemovalke stila RBD. Zanj so se navdušile, ko so spremljale TV-nadaljevanko.

Blizu jim je, ker se upira normam, krši pravila in tudi one rade nagajajo učiteljem. Nosijo oblačila živahnih barv, ki jih dopolnjujejo z pasovi in klobučki. Rade imajo kratke bluzice z izrezi in kravate. Zelo pogosto nosijo kratka krila in škornje.

V glavnem so vse njihove prijateljice navdušenke RBD, bile so tudi na njihovem koncertu v Ljubljani. Pri izbiri prijateljic ne gledajo na stil oblačenja, je pa fino, če si lahko kakšne kos oblačila izmenjajo.

REBELDE

Risba 2: Stil RBD, Rebelde , avtor: Matevž Sešel

4. RAZPRAVA

V najini raziskavi je 60 % vprašanih odgovorilo, da so zasvojeni z zvezdniki; 40 % pa ne. Ta podatek je zanimiv, saj jih več kot polovica meni, da so zasvojeni z zvezdniki.

V literaturi pojem »zasvojenost« pomeni: »Bolezenska potreba ali stanje po nečem ali poseben način zasvojenega vedenja. Bolnik te potrebe ne more obvladovati.« (Leksikon Cankarjeve založbe, Medicina, 2009, str. 158.)

Naslednji podatek, na katerega sva bila pozorna, je bil, da kar 42,5 % več kot trikrat na dan posluša, razmišlja ali se kako drugače ukvarja z zvezdnikom. V teh primerih bi že lahko govorili o zasvojenosti z zvezdniki, saj te potrebe ne morejo obvladati.

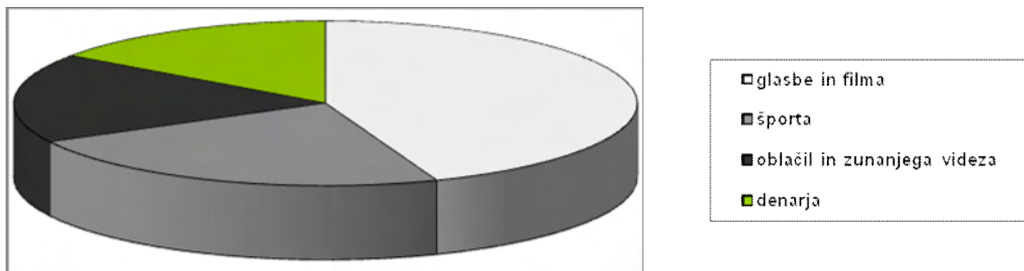
Podatek, da je kar 51,5 % vprašanih odgovorilo, da bi za vsako ceno odšli na nastop svojega zvezdnika, je tudi pomemben, ko govorimo o zasvojenosti z zvezdniki. Torej te svoje potrebe po zvezdniku ne morejo obvladovati in bi za vsako ceno odšli na koncert, nastop ...

V nadaljevanju sva iskala vzroke, zaradi katerih obožujejo svoje zvezdnike in sva ugotovila, da jih najbolj privlačijo zvezdniki s področij:

glasba in film	44,2 %
šport	23 %
oblačila ali zunanji videz	17,6 %
denar	15,2 %

Tabela 14: Zasvojenost z zvezdniki po področjih

Legenda:

Grafikon 5: Zasvojenost z zvezdniki po področjih

Zanimalo naju je, kateri so najbolj oboževani zvezdniki in sva dobila naslednje kulte zvezd: Dulce Maria, Anahi, Avril Lavigne, Saša Lendero, Angelina Jolie, Zac Efron, Pete Wentz, Joe Jonas, Pink, Katy Perry, Dima Bilan, Oly Sykes, Rihanna, Miley Cyrus, DJ Umek, Cristiano Ronaldo, Ronaldinho, Charlie Chaplin. (Zvezdniki so naštetni od najpogostejšega do manj.)

Na podlagi imen sva ugotovila, da jih je največ s področja glasbe in filma. Glede na teorijo, da se je z razvojem filma pojavil kult zvezd kot negativen pojav, lahko trdimo, da zvezdniki utelešajo razpoloženje sodobne mladine (Npr. Dulce Maria in Rebelde oz. RBD).

Ugotavljala sva tudi, kaj doživljajo vprašani ob svojem zvezdniku. 28 % vprašanih je navedlo, da se dobro počutijo in sproščajo svoja čustva. 72 % vprašanih pa ne doživlja nič.

Za našo raziskavo je pomembnih **28 %** tistih vprašanih, o katerih bi že lahko govorili o zasvojenosti z zvezdniki. Če že niso z njimi zasvojeni, so pa vsaj pod vplivom manipulacije, kot jih izvaja reklamni stroj filma ali glasbe. »Vloga in vpliv reklamnega stroja na mlade s svojimi produkti (zvezdniki) je vedno večja, celo nevarna.« (Vitko Musek, Zvezdništvo in zvezde, str. 11.)

Skoraj tretjina vprašanih je pod vplivom negativnega pojava kulta zvezd, kar se nama zdi zaskrbljujoče. So na dobri poti, da zapadejo v odvisnost od kulta zvezd, saj se

odvisnost pogosto konča z moralnim in duševnim razkrojem. (Opomba: Na naši šoli smo opazili pojav učencev stila »emo« in RBD.)

Z razpravo smo potrdili 1., 3. in 4. hipotezo.

Vprašani so odgovorili, da najpogosteje posnemajo svojega zvezdnika v oblačenju, v obnašanju, gibih, glasbi in športu (igrajo nogomet, košarko; pojejo pesmi ...). Tukaj se je potrdila teorija o kultu zvezdnika, da vpliva na množice samo z zunanjim videzom, ne pa z notranjo duhovnostjo. Temu vplivu je podleglo 64,8 % vprašanih.

Zanimalo naju je, ali vprašani poznajo življenje in težave zvezdnikov. 46,1 % vprašanih misli, da ne, ker so že slavni, ker nimajo skrbi, jih vsi obožujejo, imajo dovolj denarja ... Ta podatek kaže, da mislijo, da so zvezdniki brez skrbi in bi najbrž tudi sami radi bili slavni. To si lahko razlagamo z negativnim pojavom kulta zvezd, saj so na slikah vedno nasmejani.

53,9 % vprašanih pa se zaveda, da imajo tudi zvezdniki težave kot mi »neslavni« ljudje. Kot najpogostejšo težavo navajajo: mediji in novinarji, avtogrami, denar, droga, ker jim kaj spodleti ...

Kljub temu pa so jih izbrali za svoje zvezdnike.

Pri vprašanju »Ali misliš, da imajo zvezdniki probleme s slavo?« in »Ali bi za vsako ceno šel ven, če bi kje nastopil tvoj zvezdnik«, se je pokazalo, da so 5. in 6. razredi odgovorili bolj nepremišljeno. V 5. razredu bi jih šlo 50 %, v 6. razredu 62,9 %, v 8. razredu pa samo 40,6 %.

In kakšen je vpliv zvezdnikov na izbiro prijateljev? Pri učencih nižjih razredov še velik, pri starejših (6. in 8.) pa manjši. Predvsem pa na izbiro prijatelja ne vpliva izbira zvezdnika pri večini vprašanih. Približno 17,4 % vprašanih se za prijateljstvo odloči, ker imajo skupnega vzornika, enak stil oblačenja in poslušajo isto glasbo.

S tem smo potrdili našo 5. hipotezo.

Preverila sva tudi, koliko vprašanih spremlja svoje zvezdnike na internetu. Ugotovila sva, da 52,7 % vprašanih ve, da imajo svoj blog, a si le 23 % vprašanih z njimi tudi dopisuje.

Analiza vseh vprašanj nam pove, da se zasvojenost z zvezdniki na podlagi izbire prijateljev kaže v 17,4 %, 23 % vprašanih si z zvezdniki dopisuje preko interneta, 28 % vprašanih pa ob zvezdnikih sprošča svoja čustva in se v njihovi vlogi dobro počutijo.

Vsem mladostnikom sporočava, da je vpliv medijev, filma, glasbe povezan s proizvodnjo slave. Ta nam vsiljuje zvezdnike s svojo zunanjo podobo, načinom življenja, ki naj bi bil sanjski. V resnici pa so vsi ti zvezdniki nesrečni, posegajo pa drogah, alkoholu in se zavedajo, da so le v službi manipulacije z ljudmi. Njihove podobe so lažne.

5. ZAKLJUČEK

V najini raziskavi lahko potrdimo vse hipoteze.

1. Najstniki vzornike izbirajo predvsem iz tujine, iz sveta zabave, športa, glasbe in nič s področja znanosti, umetnosti, politike regije, ipd.

Ugotovila sva, da je 28 % vprašanih zasvojenih z zvezdniki, kar je zaskrbljujoče.

2. Pri zvezdnikih iščejo predvsem zunanji videz in jim niso zanimive njihove šibke točke kot so mediji in novinarji, alkohol, droge, denar ... Govorimo o negativnem pojavu kulta zvezd.

3. Kar 42,5 % več kot trikrat na dan posluša, razmišlja ali se kako drugače ukvarja z zvezdnikom.

4. Hipotezo št. 4 lahko potrdimo, ker si 23 % tistih ki so z zvezdniki zasvojeni dopisuje preko interneta.

5. Tudi hipotezo št. 5 lahko delno potrdimo, saj so učenci 5. razredov bolj podvrženi vplivom zvezdnikov kot pa učenci 8. razredov.

Ta raziskovalna naloga nama je bila velik izziv, saj sva ugotovila, da je 28 % vprašanih iz 5., 6. in 8. razredov že zasvojeno z zvezdniki in so pod vplivom manipulacije, kot jih izvaja reklamna industrija filma, glasbe TV-reklam.

Kar tretjina vprašanih je pod vplivom negativnega kulta zvezd. Kaj to pomen za našo družbo?

Naša družba izgublja potrebo po pozitivnem junaku, saj so vsi navedeni zvezdniki proizvodi slave in manipulirajo s čustvi ljudi. Najbolj so zavedeni učenci 5. razredov.

Učili smo se raziskovalnega dela in spoznali, da je to zelo natančno in trdo delo.

Bilo nam je všeč.

6. SEZNAM LITERATURE

1. Divjak, M., Kren, T., Vzori in idoli naše mladine, Cankarjeva založba v Ljubljani, 1969.
2. Kompare, A. in drugi: Uvod v psihologijo, učbenik za psihologijo v 2. Letniku gimnazijskega in srednje tehniškega oz. strokovnega izobraževanja, DZS, Ljubljana, 2008.
3. Likar, M., Leksikon Cankarjeve založbe, Medicina, Ljubljana, 1983.
4. Luthar, B., Proizvodnja slave, 2. dopolnjena izdaja, Ljubljana, Fakulteta za družbene vede, 2008.
5. Milharčič-Hladnik, M.: Etika in družba, učbenik za 7. Razred osnovne šole, DZS, Ljubljana, 1999.
6. Musek, V., Zvezdnštvo in zvezde, Umetnost in kultura, št. 2, Osrednja knjižnica Celje, 1960.
7. Zupančič, M.-Justin, J.: Otrok, pravila, vrednote, otrokov moralni in socialni razvoj, Didakta, Radovljica, 1991.

Internetni vir:

<http://www.zbudise.net/blog/2008/01/zvezdnistvo-po-domace/>

Ustni viri:

- Najini ustni viri želijo ostati anonimni.

Priloga:

ANKETA – ZASVOJENOST Z ZVEZDNIKI

Prosiva te, da odgovoriš na vsa vprašanja, če se le da. Bodi iskren/a in kar se da natančen/a. Ta anketa je anonimna. Tvoje delo nam bo v veliko pomoč. Že vnaprej se ti zahvaljujemo.

Matevž in Alen

Za začetek dovoli, da ti pojasniva pojem **ZASVOJENOST**.

To je neustavljiva in neobvladljiva potreba po nečem, kar vpliva na tvoje vedenje, obnašanje.

-----

1. Ali si zasvojen/a s kakšnim zvezdnikom?

Če si, nam prosim zaupaj, kdo je:

_____

2. Kakšen je razlog, da si z njim/njo zasvojen/a? (Možnih je lahko več odgovorov.)

- a) Ker ima glasbeno skupino, ki mi je všeč.
- b) Ker se dobro oblači.
- c) Ker mi je všeč.
- d) Ker je bogat/a in ima veliko hišo in dober avto.
- e) Ker ga/jo obožujejo tudi drugi.
- f) Ker je dober športnik.
- g) Drugo:

_____

3. Ali misliš, da imajo zvezdniki probleme s slavo?

- a) Da
- b) Ne

Zakaj tako misliš?

_____

_____

4. Bi za vsako ceno šel/šla ven, če bi kje nastopil tvoj zvezdnik?

- a) Da
- b) Ne

5. Ali tudi ti posnemaš kakšnega zvezdnika in v čem? (npr. stil oblačenja, obnašanja...)

---

6. Ali bi ti bil/a slaven/a?

- a) Da
- b) Ne

Zakaj :

---

7. Misliš, da so zvezdniki tudi s čim zasvojeni?

- a) Da
- b) Ne

Če misliš, da so, to utemelji zakaj in s čim :

---

8. Kaj doživljaš, ko gledaš, poslušaš svojega zvezdnika?

---

9. Kolikokrat na dan poslušaš/ gledaš/ razmišljaš o zvezdniku? (približno)

- a) Enkrat
- b) Dvakrat
- c) Trikrat
- č) Več kot trikrat

10. Ima svoj blog?

- a) Da
- b) Ne

11. Si z njim/njo dopisuješ po internetu?

- a) Da
- b) Ne

12. Ali si ga/jo že videl/a v živo?

- a) Da   b) Ne

13. Ali tvoj zvezdnik vpliva na izbiro prijateljev?

- a) Da   b) Ne

14. Na kaj si pozoren pri izbiri prijateljev? (obkrožiš lahko več izbir)

- a. ima lastnosti dobrega prijatelja
- b. ima istega zvezdnika kot jaz
- c. ima isti stil oblačenja kot jaz
- d. posluša isto glasbo kot jaz
- e. ima podobne interese, krožke, hobije kot jaz
- f. ima čas zame
- g. drugo: (napiši kaj) _____.

Tako, to je bilo vse. Hvala za tvoje zaupanje! ☺